

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI SUCEAVA
CLUBUL COPIILOR FĂLTICENI

Str. Alea Căminului nr. 2, tel./ fax: 0230/ 542472   e-mail: cce_falticeni@yahoo.com

FIȘĂ DE ACTIVITATE

1. Tema activității: *Un copil orientat și educat, un deziderat al activității din Palate și Cluburi*

2. Competențe: științifice, sportive, interpersonale ;

3. Coordonatori : prof. Porof Marcel, prof. Beraru Gabriel Dan

4. Data desfășurării:

5. Durata activității: 300 minute

6. Grupul țintă: 24 elevi (fete și băieți de 9 - 18 ani)

7. Obiective:

1. Implicarea celor cinci Cluburi și Palatul Copiilor Suceava în activități sportive și eco-turistice desfășurate în cadrul unor aplicații de teren și tabere tematice;

2. Stimularea cooperării și a colaborării între cadre didactice din Palatul și Cluburile Copiilor din județul Suceava în vederea promovării cercetării științifice, disponibilităților de informare, organizare și diversificare a activităților în rândul elevilor și profesorilor;

3. Dezvoltarea capacității de comunicare între elevii și cadrele didactice din instituții de învățământ diferite și conștientizarea afectivității de grup ca suport al prieteniei, astfel încât sa fie atins scopul activității în proporție de 100%;

4. Valorificarea capacității creatoare a elevilor prin organizarea a unei expoziții cu lucrări (desene, colaje, afișe, fotografii, obiecte din materiale reciclabile) și a unei sesiuni de prezentare de eseuri, materiale ppt., a celor 24 de elevi ce constituie grupul țintă;

5. Diseminarea rezultatelor activității în cele șase instituții de învățământ implicate cu ocazia diferitelor activități metodice, informarea comunității locale prin intermediul părinților copiilor participanți, presa locală (Cronica de Fălticeni, Ziarul de pe Net), site-uri dedicate www.educația FnonF.com

8. Resurse:

a. umane: 2 profesori și 24 elevi;

b. materiale: crochiuri de hartă, hărți, busole, P.C. , fișe de concurent și de azimut, centralizator, compostoare, lampioane, Laptop, conexiune la Internet, GPS, trusă chimie, cronometru, tabele răspunsuri , hârtie A4, ustensile de scris, telemetru, ruletă, trusă de prim ajutor;

9. Descrierea activității

Partea I

Activitatea va începe cu un moment de ” *spargere a gheții* ” - **Frații** – *joc de mișcare* – 5 minute - (profesorul alege el perechile de competitori în concordanță cu componența grupelor ce urmează a fi stabilite)

Cursanții vor fi împărțiți în trei ateliere, pe grupe de vârstă: clasele I-IV; V – VIII, IX – XII. În fiecare atelier sunt propuse activități cu grad de complexitate diferit în funcție de vârstă. La finalul activităților propuse a se desfășura în cele trei ateliere, toți copiii vor participa la un al patrulea atelier în care vor fi derulate activități legate de protecția și conservarea mediului înconjurător.

Atelier nr. I

Participă: un număr de 8 copii, patru fete și patru băieți cu vârste cuprinse între 8 – 11 ani
Scopul activităților desfășurate în Atelierul nr. I este de a forma la copii deprinderi de orientare în teren folosind elemente ale mediului natural sau dispozitive altele decât cele specifice orientării.

Activitatea 1:

- Prezentarea noțiunii de orientare și a punctelor cardinale.
- *Aplicații practice: construirea și orientarea Rozei Vânturilor și stabilirea poziției punctelor cardinale și intercardinale.*

Activitatea 2:

- Metode de determinare a punctelor cardinale pe baza observațiilor asupra unor obiecte sau fenomene din natura:
  - Pe partea de nord, copacii au coaja neregulata, crăpată, umeda si uneori acoperita cu mușchi.
  - Inelele anuale de creștere observate la trunchiurile de copaci tăiați sunt mai îndepărtate unele de altele in partea dinspre sud a trunchiului
  - La copacii izolați sau la cei de la marginea pădurilor, ramurile si frunzele sunt mai dese înspre sud.
  - Mușchii acoperă stâncile și pietrele mari pe partea de nord a lor.

- In partea de nord a poienilor din pădure, iarba este mai deasă decât pe cea de sud.
- Mușuroaiele de furnici sunt mai abrupte spre nord;
- Orientarea după poziția Soarelui în diferite momente ale zilei.
- Zăpada se menține timp mai îndelungat în partea de nord a clădirilor și a pomilor.
- La bisericile ortodoxe altarele sunt îndreptate spre est.

✚ *Aplicații practice: Exerciții de stabilire a punctelor cardinale folosind metodele prezentate mai sus.*

Activitatea 3:

- Metode de determinare a punctelor cardinale pe timp de zi folosind obiecte avute la dispoziție:
  - Orientarea cu ajutorul ceasului mecanic, se poate determina poziția punctului cardinal S.
  - Orientarea cu ajutorul umbrei lăsată de un băț înfipt în pământ, lungimea cea mai scurtă a umbrei indicând direcția sud.
  - Confectionarea unei busole rudimentare folosind un ac obișnuit magnetizat prin frecare și o frunză.

✚ *Aplicații practice: Exerciții de stabilire a punctelor cardinale folosind metodele prezentate mai sus.*

Activitatea 4:

- Metode de determinare a punctelor cardinale pe timp de noapte:
  - **După steaua polara.** În timpul nopții se poate afla poziția punctelor cardinale luându-se în considerare faptul că dacă ne îndreptăm cu fața spre Steaua Polara aceasta ne va indica întotdeauna direcția spre nord.
  - După planeta Venus (Luceafărul) ne va indica întotdeauna direcția spre sud.

✚ *Aplicații practice: Exerciții de stabilire a punctelor cardinale folosind metodele prezentate mai sus.*

Atelier nr. II

Participă: un număr de 8 copii, patru fete și patru băieți cu vârste cuprinse între 12 – 14 ani

Scopul activităților desfășurate în Atelierul nr. II este de a forma la copii deprinderi de orientare în teren folosind busola, crochiul și harta de orientare.

Activitatea 1:

- Prezentarea busolei (părți componente, mod de utilizare);
- ✚ *Aplicații practice: exerciții de determinare a punctelor cardinale și a azimutului cu ajutorul busolei.*

Activitatea 2:

- Prezentarea crochiului de hartă (definire, caracteristici, elemente componente)
- ✚ *Aplicații practice:* - *exerciții de realizare a unui crochiu folosind busola și instrumente /modalități de stabilire a distanțelor din teren;*
  - *parcurgerea unui traseu după un crochiu dat;*

Activitatea 3:

- Prezentarea hărții de orientare (definire, scară, elemente componente, legendă/ descriere, tehnici de citire a hărții)
- ✚ *Aplicații practice:*
  - *exerciții de determinare a distanțelor cu ajutorul scării de proporții și verificarea acestora în teren;*
  - *exerciții de identificare a elementelor reper, marcate pe hartă, prin semne și culori convenționale;*

Activitatea 4:

- Prezentarea etapelor de pregătire și desfășurare a unui concurs de orientare;
- ✚ *Aplicații practice:*
  - *Marcarea unui traseu de maxim 5 PC într-o zonă de parc și parcurgerea acestuia în regim de concurs cu ajutorul busolei și a unei hărți de orientare.*

Atelier nr. III

Participă: un număr de 8 copii, patru fete și patru băieți cu vârste cuprinse între 15 – 18 ani
Scopul activităților desfășurate în Atelierul nr. III este de a forma la copii deprinderi de orientare în teren folosind mijloace moderne (GPS, GIS).

Activitatea 1:

- Prezentarea programelor utilizate în aplicațiile GIS și GPS;
- ✚ *Aplicații practice:*
  - *exerciții de utilizare a dispozitivelor GPS și a reprezentărilor GIS.*
  - *orientare cu ajutorul dispozitivelor GPS în mediul urban*
  - *utilizarea hărților GIS în orientarea pe trasee în zone împădurite și nemarcate.*

Atelier nr. IV

Participă: un număr de 24 copii, doisprezece fete și doisprezece băieți cu vârste cuprinse între 9 – 18 ani

Scopul activităților desfășurate în Atelierul nr. IV este de a forma la copii atitudini responsabile față de mediul înconjurător.

Activitatea 1:

- Prezentarea surselor de poluare, a agenților poluatori și impactul asupra mediului și sănătății populației;

Aplicații practice:

- *identificarea în orizontul local a surselor de poluare și tipuri de deșeuri*
- *realizarea unor desene care să prezinte impactul omului asupra mediului;*

Activitatea 2:

- Monitorizarea calității mediului folosind metode simple de analiză (organoleptice, biologice).

Aplicații practice:

- *identificarea nivelului de poluare mediului: apei, aerului și solului cu ajutorul organelor de simț și a unor bioindicatori (pesti, licheni etc.).*
- *realizarea unor obiecte folosind deșeuri și produse reciclabile găsite în zonă.;*

Activitatea 3:

- Determinarea calității componentelor mediului folosind metode și dispozitive specifice.

Aplicații practice:

- *identificarea nivelului de poluare apei folosind trusa de chimie;*
- *realizarea unor fișe de observații asupra componentelor mediului;*

Partea a II –a

Se va alege un parc sau o zonă împădurită suficient de extinsă pentru a se putea realiza un traseu turistic la nivel de începători.

Cu ajutorul unei busole și pe baza unei hărți de orientare ridicată pentru zona respectivă se fixează în teren un număr de puncte de control (minim 6) , in care alături de composter și lampion se lasă un plic în care se află câte o situație-problemă legată de orientarea cu ajutorul mijloacelor neconvenționale, busolă, hartă sau alte noțiuni elementare de geografie și ecologie, etc. .

Elevii sunt împărțiți în echipe de câte 4 membri, în așa fel încât în fiecare să se găsească câte un copil (fată sau băiat) din fiecare categorie de vârstă.

Fiecare echipă va primi o busolă de orientare (Sport 4, Silva, Recta, etc.) , o hartă de orientare cu punctele de control marcate și explicate în descriere, o fișă de concurent, un tabel

pentru răspunsuri la situațiile problemă, un pix, saci menajeri și mănuși de unică folosință. Se va trage la sorț plecarea echipelor în concurs iar startul se va da din cinci în cinci minute.

Departajarea echipajelor se va face după următoarele criterii:

- numărul de posturi de control găsite și compostate corect pe fișa de concurent;
- corectitudinea răspunsurilor la situațiile problemă (*fiecare răspuns corect primește 10 puncte*) și la celelalte cerințe.
- timpul efectiv realizat (*timpul de sosire al echipajului se va stabili după ultimul membru care trece linia de sosire*)
- identificarea și alegerea corectă a deșeurilor în conformitate cu cerințele menționate în plicul cu situații problemă.

Câștigă echipajul care va găsi cele mai multe posturi de control, va strânge cele mai multe puncte și va scoate cel mai bun timp.

Situațiile problemă ar putea fi formulate în felul următor:

P.C. 1. Participi la o drumeție împreună cu clasa și din cauze independente de voința ta rămâi în urmă și te pierzi de grup. Îți aduci aminte că domnul profesor a menționat că la prima intersecție de cărări urmează să cotiți spre N. Afară se înnoarează și tu ajungi în cele din urmă la intersecție unde singurul lucru pe care îl găsești este o veche biserică care arată a fi părăsită. Cum știi în care parte trebuie să o iei pentru a ajunge grupul ?

P.C.2 . Participi la un concurs de orientare sportiv-turistică, într-o pădure destul de deasă. La un moment dat traseul te scoate din cărarea pe care ai alergat până atunci și te conduce spre o pantă destul de abruptă pe care trebuie să cobori. Pentru că timpul este foarte prețios te lansezi la vale fără multe precauții. La un moment dat aluneci, cazi pe busolă și o strici. Încerci să continui până la următorul punct de control, dar fără busolă deviezi, părăsești traseul și după un timp te rătăcești. Îți aduci aminte că la plecare vi s-a prezentat o hartă pe care pădurea se desfășura la N de locul de start. Cum îți găsești drumul înapoi ?

Identificați trei tipuri de deșeuri din imediata apropiere a punctului de control și colectați câte trei piese de fiecare tip.

P.C.3. Un mic vas de pescuit rămâne fără motor în largul Mării Negre la 10 km de portul Sulina. Cei doi membri ai echipajului încearcă să lanseze un S.O.S. dar radioul nu mai funcționează. Afară se lasă întunericul, și marea dă semne că se pregătește de furtună chiar dacă cerul este încă senin. Cei doi pescari hotărăsc să abandoneze vaporul și să încerce să ajungă la țărm cu barca de salvare. În grabă uită

să ia busola și când își dau seama de greșeală vaporeșul a dispărut în întuneric. Cum vor găsi cei doi calea spre țarm

Măsurați din ochi distanța până la cea mai apropiată urmă de activitate umană aflată la NE de P.C.3. (se poate alege orice direcție; activitate umană: copac tăiat, diferite deșeuri, construcții, drumuri, borne silvice, etc)

P.C. 4. Cum poți stabili poziția punctelor cardinale folosind un ceas de mână mecanic?

Desenați semnele convenționale pentru următoarele elemente reper: pom izolat, mamelon, bornă silvică, iesle, șanț uscat.

P.C. 5. Participi la o excursie în Egipt împreună cu părinții și într-o zi urmează să vizitați piramidele. Plecați cu autocarul foarte devreme pentru a profita cât mai mult de răcoare. La întoarcere ghidul vă propune să vizitați o oază aflată la o distanță oarecare în deșert. După mai mulți kilometri autocarul se strică și șoferul se vede nevoit să ceară asistență tehnică. Pentru ca timpul să treacă mai ușor, ghidul inițiază un concurs pentru copii din autocar și la una din probe se cerea stabilirea punctelor cardinale cu ajutorul soarelui și a unui băț de aproximativ 1 metru. Cum veți îndeplini această sarcină?

Stabiliți azimutul la care se află clădirea din apropierea postului de control (se poate folosi în acest sens orice alt element reper: stâlp electric, copac izolat, iesle, podeț, etc)

P.C.6. În timpul unei drumeții pe munte, tu și câțiva colegi vă rătăciți de grup, greșind drumul la o intersecție de cărări. Nu intrați în panică pentru că aveți la voi busole și știți că orașul se află spre vest. Pentru că prin pădure este greu de mers alegeți să vă deplasați pe o linie de somieră (fâșie defrișată care separă două corpuri de pădure) amenajată pentru traseul unei linii de înaltă tensiune. Unul dintre voi preferă să meargă prin pădure motivând că este umbră. După câțiva metri observați că direcția pe care v-o indică busola este diferită de cea stabilită cu câteva minute înainte când încă vă aflați în pădure. Cereți ajutorul colegului căruia îi place umbra, iar acesta după ce își consultă busola indică cu mâna o direcție de deplasare total diferită de cea indicată de busola voastră. Care busolă nu indică corect și de ce?

După sosirea ultimului echipaj se acordă un timp de odihnă de 15 minute, după care copii sunt invitați să participe la o acțiune de ecologizare a arealului în care s-a desfășurat activitatea, fiecare echipaj primind un anumit sector delimitat de profesorul coordonator pe hărțile primite inițial. În funcție de cantitatea de deșeuri strânse fiecare

echipaj va primi puncte pe o scară de la 1 la 10, care vor fi adunate la punctajul final. La sfârșitul activității se va prezenta clasamentul pe echipaje și se vor acorda diplome tuturor participanților la activitate, în care se va menționa capitolul la care au excelat fiecare dintre ei.

10. Debriefing:

- Cum v-ați simțit la această activitate?
- Cum ați procedat după aflarea sarcinii?
- Cine a lucrat mai mult și de ce?
- Cu ce obstacole v-ați confruntat?
- Ce nu v-a plăcut?
- Cum apreciați activitatea desfășurată? (un singur cuvânt)

11. Anexe.

1. Fig. 1 - Tabel cu modele de răspunsuri la situațiile problemă.

Nr crt	Puncte de control	RĂSPUNSURI	Punctaj
1	P.C.1.	Altarul oricărei biserici (diametral opus ușii principale) este construit spre Est. Dacă stăm cu fața spre Est în spate vom avea Vestul, spre stânga Nordul iar spre dreapta Sudul.	10 p.
2	P.C.2.	Stabilești poziția Nordului cercetând copacii sau pietrele mai mari din jur. În spre N aceștia prezintă o scoarță neregulată, crăpată(copacii) și acoperită cu mușchi. Știind poziția N stabilești direcția de deplasare spre Sud adică în partea diametral opusă.	10 p.
3	P.C.3	Se vor orienta după Steaua Polară care indică poziția punctului cardinal N. Poziția acesteia se stabilește cu ajutorul constelației Carul Mare astfel: - se identifică cele două roți(stele) din capătul <i>carului</i> . - se prelungește de 5 ori distanța dintre ele în aceeași linie și se află poziția Stelei Polare sau a Nordului (aceasta este și prima stea din capătul oiștii Carului Mic) Odată stabilită direcția N și știind că litoralul românesc se află spre V se poate găsi ușor drumul spre țarm.	10 p.
4	P.C.4	Se îndreaptă limba orară a ceasului către soare indiferent de ora din zi la care ne aflăm. Se trasează imaginar o linie care să unească centrul ceasului cu marcajul orei 12. Bisectoarea unghiului format de	10 p.

		această linie și limba orară indică direcția Sudului.	
5	P.C.5	Se înfinge bățul în nisip și se marchează cu un obiect vârful umbrei făcute de acesta. După un timp (2-3 ore) se marchează noua poziție a vârfului umbrei. Linia care unește cele două puncte indică direcția Est (înspre cel de al doilea punct) – Vest (înspre primul punct).	10 p.
6	P.C.6	Busola folosită pe linia de somieră nu indică corect datorită prezenței firelor electrice care se comportă ca un electromagnet, determinând o indicație eronată a acului busolei.	10 p.
7	TOTAL FINAL		60 p.

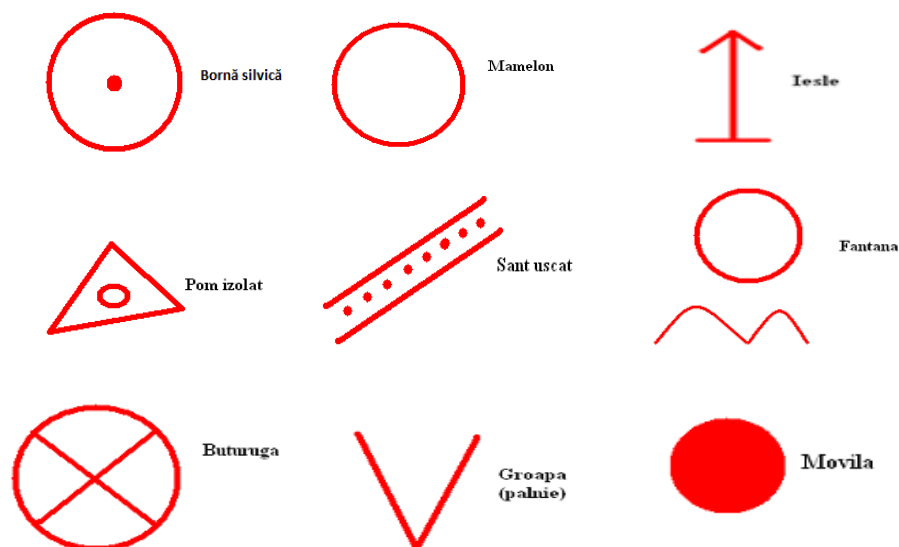
2. Fig. 2 Model de hartă de orientare turistică (Cupa „ Dumbrava Minunată” C.C.Fălticeni)

3. Fig. 3 . Fișă de concurrent

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	R

4. Fig. 4 . Semne convenționale

BIBLIOGRAFIE

BADEA, D., *Competențe și cunoștințe*, în Revista de Pedagogie, nr. 58 (3), București: 2010.

CIOLAN, L. *Învățarea integrată – fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*. Iași: Editura Polirom, 2008.

ECO-ul, Colectia de Reviste de educație ecologică, Editura George Tofan, Suceava, 2008-2019

GIURCĂNEANU, C., și colaboratorii, *Îndrumător metodic pentru organizarea activităților turistice cu elevii*, editura Didactică și Pedagogică, București 1983;

COMISIA CENTRALĂ DE ORIENTARE, *Instrucțiuni pentru participarea și organizarea concursurilor de orientare turistică*, Intr. Poligrafică „Crișana” Oradea 1980